

נקודת המוצא

עיון בפרשת השבוע על פי החת"ם סופר

1. דברים כ"א, י"א

(י) **כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ וַתִּגְדָּו וַיְהִי אֶלְיֶיךָ בְּיָדְךָ וְשִׁבְיַת שְׁבוּיָיו: (יא) וְרֵאִיתָ בַשִּׁבְיָה אִשָּׁה יִפְתַּת תֹּאֵר וְזוֹשְׁקֶתָ בָּהּ וּלְקַוֶּתָּ לָךְ לְאִשָּׁה:**

2. חת"ס על התורה כי תצא

יש לדייק למה אמר כי תצא הרי בשעת יציאה אינו לוקח יפ"ת וה"ל למימר כי תלחם את אויבך ... כי באמת א"א לאדם שיהי' כל מחשבותיו תמיד שוים אך בשעה שיתלהב לבב אנוש להי"ת ומיחד כל מחשבתו להי' כאשר חפץ הי' באותה שעה ימסור מודעא שכל מעשי עבודת הי' אשר אעשה היום תהי' על כוונה זו שאני מחשב עתה וכל התערובות ממחשבה שתתערב בו יהי' בטל ומבוטל לא יקבלו הי' ממני ולא יעשה רצוני במחשבה ההיא כ"א יקבל המצוה ההיא שאעשה אז על מחשבתי של עתה. ... והיינו דקאמר הכא דבודאי א"א שיהי' כוונת הלוחמים תמיד רק נגד אויבך ולא להרבות ביזה ושביה ואהבת ניצוח ולנקום נקם אך כי תצא למלחמה תחילת יציאה תהי' על מנת להיות נגד אויבך שהם אויבי הי' כפרש"י במדבר י' ל"ה ואז ונתנו הי' אלקיך בידך אע"ג דאח"כ תראה בשבי' אשת יפ"ת והשקת בה מ"מ אין זה הפסד כי תחלת מחשבתך להי' היה.

3. רש"י במדבר י', ל"ה

משנאריך – אלו שונאי ישראל שכל הסונא את ישראל שונא את מי שאמר והיה העולם.

4. עין א"יה שבת א', ב', קפ"א

כח הגידול והצמיחה אשר שם השי"ת בקרב כל צומח, וביתר שאת בקרב החי והאדם, שמהתחלות הקטנות והמצומצמות במדתן יתרחב הדבר לבא לידי השלמה גמורה, ומחומר קטן ודל, שכפי קטנו הכמותי כן הוא ג"כ קטנו האיכותי בכחות דלים וחלשים, יצא אדם גדול ושלם בתכונותיו, עומד לגדולות במעלותיו הנפשיות, מזה אנו יודעים כמה גדולה היא האחריות בשמירת כל ענין מקלקול בהתחלתו. כי החסרון היותר קטן המתערב בהתחלה, ממנו תוצאות להמון קלקולים רבים.

5. חת"ס על התורה כי תצא

אמר הכתוב משעה שתכין לצאת למלחמה על אויבך הפנימי תדע נאמנה כי נתנו הי' אלקיך בידך ע"ד ואתה תמשול בו על כן תראה להשתדל לשיב שביו פי' מה שנשבה אצלו מהקדושה אל הטומאה להחזירם אל הקדושה חיל בלע ויקיאנו איוב כ' לא יפנה אל מעשה מהמעשה הטוב עד שתקן עותותו תחלה ושם תראה אשה יפת תואר כי אחו"ל במקום שבעיית עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד והטעם כי השב בכל לבו ואהבה שלימה הוא מכיר יותר גדולת נפשו ואור תורתו מהצדיק הגמור כי אין הטוב ניכר אלא בהעדרו ואמרו החכמים אין אהבה שלימה אלא אחר השנאה וזהו שבשבי' תראה כי אור שכלך נפשך ותורתך היא אשה יפת תואר ותחשוק בה באמת בחשק ובכחה את אביה ואמה ירח ימים כבר פי' קרמונינו ז"ל ואח"כ תבוא אלי' והיתה לך לאשה.

6. עין א"יה שבת ב', ט', קל"ט

העיקר המהותי הוא המכריע בהערכת המציאות. התוארים התצוניים והמקריים הם תמיד דברים טפלים ועוברים, והערך הנכון של כנסת ישראל לא יוכל להיות מוכר משום הופעה היותר עליונה שבברואים, כ"א מרום המעלה של טוהר העליון, שהוא תוכן עליית מחשבתן של ישראל. ... והעצם לא יוכל להשתנות. והראשית המחשבתית הזאת, שהיא התכונה האידיאלית של חסד אלוה בעולמו בכלל, ... שלא יוכל לקבל מעולם, שום שינוי, תמורה, וחלישות, ע"כ הם כמאז גם עתה בניך.

7. חת"ס ליקוטים כי תצא

ויש לפרש בהקדים דברי דוד ע"ה [תהלים קכ"ה ג'] כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים למען לא ישלחו הצדיקים בעולתה ידיהם הטיבה ב' לטובים וגו', דהנה ידוע מאמר חז"ל [ברכות ל"ד ע"ב] במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד, והטעם יתכן דהנה הצדיק גמור אשר מעולם לא טעם טעמא דאיסורא, לא יכול להוכיח את אנשי רשע שישבו מדרכם, כי אם שומע שאדם זה חטא אינו יכול להאמין האידך יעלה על דעת איש ישראלי להמרות פי הי', כיון שהוא לא ניסה בזה, אבל אם שמעו מאיש אשר היה תחילה רשע ואח"כ חזר בתשובה ממנו ילמדו לשוב כל אחד להי' אלקים, וזש"ה לא ינוח שבט הרשע, פי' שבט המוסר על

גורל הצדיקים, כי הצדיק גמור לא יכול להוכיח אנשי רשע, למען לא ישלחו הצדיקים בעולתה ידיהם, פי' שלא טעמו מעולם טעם חטא, אבל המטים עקלקלותם, פי' אותם שהם מטים לצד שמאל בתחילה ואח"כ חזרו בתשובה, ויוליכם הי' את פועלי האון כדי שיוכלו להחזירם בתשובה. וז"ש כי תצא למלחמה על אויבך זה מלחמת יצה"ר שהיא מלחמה גדולה אשר לאדם כל ימי חייו, והנה לשון מלחמה ל"ש אלא שלפעמים נוצח ופעמים אינו נוצח, כי בודאי להצדיק גמור אין לו מלחמה להסית אותו כיון שלעולם לא שמע לו וכבר נתיאש ממנו יצרו, ונתנו הי' אלקיך, פי' שתזכה לגבור עליו, אז ושבית שביו, אותן אנשים אשר הם נתפסים ויחזירם בתשובה שלימה.

8. חת"ס תורת משה כי תצא

כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו הי' אלקיך בידך. כתוב בפרקי דאבות [פ"א מ"ד] אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני ואם לא עכשיו אימתי. הנה אמרו חז"ל [קידושין ל' ע"ב] אלמלא הקב"ה עוזרו לא יכול לו, והנה יחשוב אדם כי לא יצא למלחמה עם היצה"ר ולכבוש יצרו אשר צריך כח וגבורה, כדאמרו [שם פ"ד מ"א] איזהו גבור וכו', לא יעשה שום התפעלות לזה רק יבטח בהי', כי יעזרוהו וילחם מלחמתו הגדולה הלזו, אבל האמת לא כן הוא, כי מי שחושב כן לעולם לא יהי' שונאו נכנע תחתיו, רק שצריך האדם ללחום תמיד ולכבוש יצרו בכחו ובאפשרו בטבעו, והשאר משמים יסייעוהו, וכבר אמרו [שבת קד ע"א] הבא לטהר מסייעין לו, ותחלה צריך האדם לבוא לטהר ואח"כ מסייעין אותו. וזהו שאמר הלל אם אין אני לי מי לי, דהיינו אס אין האדם פועל פעולות לעצמו מי הוא אשר יעזרהו, וכשאני לעצמי, דהיינו לאחר שפעל מה הוא רק יצרפו שניהם יחד כמ"ש, ואמר אם לא עכשיו אימתי, דהיינו שיחשוב אדם כי לא ילחום נגד היצה"ר רק ימתין עד שיוקן ויגיעו ימים אשר אין בהם חפץ לתאוות עוה"ז ואז ישוב אל הי' וירחמהו, אבל כבר אמרו ז"ל [ע"ז י"ט ע"א] אשרי איש ירא הי' כשהוא איש כשהוא בגבורתו ובכחו אז יפעל פעולה שלימה.